

משלתן שלמה

עיונים ופנינים כפרשה בבית מדרשו ושיעוריו של
הגאון הניקא רבי שלמה יהודה בארי שליט"א

פרשת תצוה

ל' טו

בגדי כהונה בתכלית היופי, לכונתו של הכהן, ולהמדת לב הרואים והשומעים

וְעִשִּׂיתָ בְגָדֵי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אֲחִיךָ לְכָבוֹד וּלְתִפְאַרֶת (כח, א). ביאר הרמב"ן שכדמות בגדי הכהונה היו לובשים המלכים בזמן התורה [כפי שהאריך בראיות מהפסוקים על כל בגד ובגד], וזהו 'לְכָבוֹד וּלְתִפְאַרֶת', כדי שיהיה נכבד ומפואר במלבושים אלו [וכ"ה ברבינו בחי']. וכן כתב בספר חידושי תלמיד הר"ן (פ' תצוה, עמ' רג), והוסיף, שמטרת בגדי המלכות הוא לרמוז שבעבודתו יתברך ימלוכו, כמ"ש (משלי ח, טו) 'בְּי מַלְכִים יִמְלֹכוּ', וע"כ רצה הקב"ה שיהיו בתכלית היופי, מזהב תכלת וארגמן ותולעת שני, ובתכלית השלימות, שתהיה אריגתם באופן הטוב ביותר (יומא עב), ובתכלית הקיום, שאסור לקרעם, כמ"ש (שמות כה, לב) 'לֹא יִקְרַע'. ועוד ביאר, שציווה הקב"ה לעשותם ככבוד ותפארת, מאחר שבהם תלוי גמר הכפרה (יומא שם; זבחים פח), כי על ידם מקריבים את הקרבנות המכפרים על ישראל. והוצרכו להיות בתכלית היופי, בכדי שיהיה בזה עזר וסיוע לכהנים שלא תוסח דעתם מהם, וישמרום בהדרם ויקרם, ויתאוו הרואים לאותה מעלה.

אין מכבסין בגדי כהונה

ואיתא בגמ' (זבחים פח). דבגדי כהונה 'אין מכבסין אותן כל עיקר, שאין עניות במקום עשירות², עיי"ש כל הסוגיא. ועוד איתא בגמ' (זבחים יח): 'היו מטושטשין או מקורעין ועבד, עבודתו פסולה', עיי"ש כל הסוגיא. ופירש"י (שם) שהוא משום דבעינן 'לְכָבוֹד וּלְתִפְאַרֶת'. וכן פסק הרמב"ם (כלי המקדש ח, ד-ה), וז"ל: בגדי כהונה מצוותן שיהיו חדשים נאים ומשולשים, כדרך בגדי הגדולים, שנאמר 'לְכָבוֹד וּלְתִפְאַרֶת', היו מטושטשין, או מקורעין, או ארוכין יתר על מדתו, או קצרים פחות ממדתו, או שסלקן באבנט, ועבד עבודתו פסולה וכו'. כל בגד מבגדי כהונה שנעשו צואין³, אין מלבנין אותן ואין מכבסין אותן⁴ וציינן מו"ר שכלשון זה ממש הוא במדרש הגדול (כח, ב), עיי"ש.

בגדי כהונה אחרי משיחתם נתגדלו כמדת הכהן שנתגדל

וכתב בתפארת יהונתן (על אתר), שמאחר שהיו הבגדים צריכין להיות מכוונים למדת הכהן, לא קצרים ולא ארוכים, והכהן הנמשח בשמן המשחה היתה גודלת קומתו (ויק"ר כו, ט; תנחומא אמור ד; ילקו"ש שמו"א רמז קז), וא"כ מתחילה כשעשו בגדים לכה"ג אין אפשר לכוון מדתו, כשא"כ יתגדל עיי"ש שמן המשחה. אלא שבאמת מתחילה גם הבגדים נמשחים, וגם הם הגדילו,

וזה למופת חותך שהוא מפלאות ה', כי במה שגופו של הכהן הגדיל, יגידו שהוא דברי טבעי, מחמת בשורה טובה, ש'שְׂמוּעָה טוֹבָה תִּדְשָׁן עֵצָם' (משלי טו, ל), אבל על הבגדים לא יתכן לומר כן, ולכן הם 'לְכָבוֹד וּלְתִפְאַרֶת', כי ה' פעל כן במופת מופלא.

בגדי כהונה לא בלו במשך 480 שנה

עוד כתב בתפארת יהונתן (שם) טעם נוסף שנקראו 'לְכָבוֹד וּלְתִפְאַרֶת', כי היו הבגדים נעשים בצירוף אותיות הקודש, והיו נעשים בחכמה יתירה ונפלאה כעין בגדים של מעלה, והשי"ת נתן בלבם חכמה זו. וסיים וכתב, שמאחר שלא בכל דור מצויים אנשים כאלה אשר רוח אלהים בהם כבצאלל וסיעתו, ע"כ צריך לומר שבגדי כהונה שנעשו אז, לא בלו אף לאחר כמה מאות שנה, עד שלמה שהוא התחכם ג"כ בחכמה, ולכן אמרו חז"ל ששלמה הוצרך לאבני אפוד ולא מקודם לכן, וזהו מופת על קדושת הבגדים שיתמידו זמן ארוך ת"פ שנים. [וצריך לומר שנעשה עוד נס, שיתאימו לכל כהן וכהן שיהיו עד שלמה כפי מדתו בדיוק].

עשו גם בגדים גשמיים וגם בגדים רוחניים, והרוחניים היו מכפרים

וְאֵלֶּה הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשֶׂוּ וְגו' וְעִשִּׂוּ בְגָדֵי קֹדֶשׁ (כח, ד). דקדק הבן איש חי בדרשותיו (ס"פ תצוה) מדחזר הכתוב ואמר 'וְעִשִּׂוּ בְגָדֵי קֹדֶשׁ' אחר שאמר 'וְאֵלֶּה הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשֶׂוּ', ועוד חזר ואמר (שמות כח, ה) 'וְהֵם יִקְחוּ אֶת הַזָּהָב, שְׁבַגְדֵי הַכְּהוֹנָה שֶׁהִיא בֵּהֶם כַּח, אֵין הַכְּפָרָה נַעֲשִׂית בְּבַגְדֵי הַגֶּשְׁמִיִּים, כִּי אֵם בְּבַגְדֵי הַרוּחָנִיִּים, שְׁכַל בְּגַד מְשֻׁמָּה הַבְּגָדִים הִיא בּו צֶלֶם רוּחָנִי חוֹפֵף עֲלֵיו מִבֵּית וּמְחוּץ, דּוּגְמַת צֶלֶם רוּחָנִי חוֹפֵף בְּעֵלֵם הָאָדָם וְעַל הַנִּשְׁמָה. וְאֵ"כ הָאוֹמְנִים הַעוֹשִׂים אֶת הַמְּלָאכָה צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת לָהֶם גִּ"כ צֶלֶם, וְעַל הַצֶּלֶם הַזֶּה נֶאֱמַר 'בְּגָדֵי קֹדֶשׁ', אֲבָל הַבְּגָדִים הַגֶּשְׁמִיִּים נִקְרָאִים בְּשֵׁם בְּגָדִים סָתֵם. וְאוֹתָם הַצִּלְמִים הַרוּחָנִיִּים נַעֲשׂוּ עַל יְדֵי קְדוּשַׁת הַמַּחֲשָׁבָה וְהַכּוֹוֹנָה שֶׁלָּהֶם, וְלִכֵּן צוּה שְׁבַעֲסָק זֶה שֶׁל הַבְּגָדִים יִהְיֶה דָבָר מְצוּה, וְהִיא מְצוּת הָאוֹמְנָה, עִי"ש כֹּל הַעֲנִיָּן. וְעוֹד הָאֵרִיךְ בְּזֶה בְּמִקוֹם אַחַר (הַקְּדָמָה ל'פ' וְיִקְהַל ש"ב) שַׁע"י הַכוֹוֹנוֹת וְיַחֲזִיק שַׁע"ש בְּכָל מַעֲשֵׂה וּמַעֲשֵׂה כְּפִי שׁוֹרְשׁוֹ לְמַעֲלָה, הוֹרִידוֹ אֹרֶךְ קְדוּשָׁה עַל הַכֹּלִים, לְנַתְקֵם מִן מִין הַגֶּשְׁמִי וּלְדַבְּקֵם בְּנִצְחִיּוֹת. וְחִבְרוֹ דָבָר גֶּשְׁמִי, שֶׁהוּא חֶלֶק הָאֵרֶץ, עִם אֹרֶךְ רוּחָנִי שֶׁהוּא חֶלֶק שָׁמַיִם, עִי"ש כֹּל הַעֲנִיָּן. וְצִיָּין מו"ר שֶׁכֵּן כָּתוּב גַּם בְּסִפְרֵי בֵּית יִצְחָק רִיטְבוֹרֵד (כח, ב) בְּשֵׁם סִפְרֵי מִי מְנוּחֹת (כח, א), אֵלָּא שֶׁכָּתוּב שֶׁמִּשָּׂה כִּיּוּן אֶת הַכוֹוֹנוֹת וְעִשָּׂה אֶת הַבְּגָדִים

¹ ועוד ביאר, שזהו לכבוד ה' השוכן עמם, שהקב"ה מייחד תפארתו על ישראל, וזהו משאחז"ל (יומא טו). שראה אלכסנדר מוקדון את דמות דיוקנו של שמעון הצדיק מנצח לפניו בבית מלחמתו, וזו סוד הפסוק 'ואתה תברך את כל חכמי לב אשר מלאתי רוח חכמה', שבינו מה שיעשו, עיי"ש כל הענין. וכ"ה ביצוין (פ' תצוה).

² זהו אליבא דיש אומרים שם בברייתא, אמנם ת"ק פליגא עליה, וס"ל לחלק בין נתגעלו מעט דמכבסין אף בנתיב וואהל, לנתגעלו הרבה דאין מכבסין אפילו במים [עיי"ש בפירש"י]. וכך לכאורה ס"ל לאביי, עיי"ש כל הענין. ודקדק הליקוטי הלכות (זבח תודה, זבחים פח). מלשונן ד'צואין' דוקא פסול, אבל אם נטף טיפה בעלמא לא מקרי צואין, ובוודאי מהני בזה כיבוס לכו"ע, וכ"ש אם נתלכלך מעט בטיט, והעבירו כשנתייבש עיי"ש שחיקה בעלמא. ועוד הוסיף, שבדיעבד אין לפסול עבודתו בעבור זה [אמנם לעיל מיניה נשאר בזה בצ"ע], וכ"כ בתפארת ישראל (הקד"פ ג' דמס' חגיגה, א), [וראה עוד בפירושו למס' תמיד (פ"ה, ס"ק כז)], ובביאור הגר"פ פערלא לרס"ג (ח"ב ל"ת ר"ב, רלח ע"ב), ובש"ת נין יצחק (או"ח סי' ז, ה). אלא שאחר מכן (שם, ה) הוכיח מהסוגיא בזבחים (צה), שהשוותה כיבוס לקירוע, דמשמע שכיבוס פוסלם אף בדיעבד, וגריעי ממשוחקים, עיי"ש כל הענין]. ובאבן האזל (ביאת מקדש א, יד). אמנם במשך חכמה (במדבר יט, ח) משמע שבכל עבודות, חוץ מפרה אדומה, פסול כיבוס מים אפי' בדיעבד [ולכאורה הוי מדאורייתא לשיטתו, עיי"ש], וכן משמע מלשון הקריית ספר (כלי המקדש פ"ח), וז"ל: 'כל בגד מבגדי כהונה שנעשו צואים אין מלבנין אותם, ד'לְכָבוֹד וּלְתִפְאַרֶת' מעיקרא בלי הפסק בעינן, כלומר שהיו ראוי ונדחה. אלא שבתוס' (סוטה טו): איתא להדיא בשיטת אביי דלא אמרין דנדחו, וביאר בקרן אורה (שם) שהוא מפני דבגדי כהונה הוו תשמישי מצוה, ולא מגוף המצוה, וכ"כ החזו"א (ידים סי' א, טו), ועיי"ש במהרש"א. ואין כאן המקום להאריך בזה.

³ וביאר המב"ט בקריית ספר (שם) דס"ל לרמב"ם לפוסלם מ'לְכָבוֹד וּלְתִפְאַרֶת', ומשמע דס"ל דפסול ד'אין עניות במקום עשירות' נלמד מפסוק זה, וכ"כ להדיא (כלי המקדש סוף פ"א) דאפשר דהוא מדאורייתא [והביאו החיד"א בענין זוכר (מערכת ה, אות כא), עיי"ש]. אמנם הר"ש משאנץ בפירושו לת"כ (צו פ"ו, ח) ס"ל להדיא ד'אין עניות במקום עשירות' הוא פסול דרבנן [ועיי"ש בדבריו שם (צו פ"א, יב)], דלכאורה משמע דהוא מדאורייתא, אמנם אינו מוכרח], וכן ביאר בשו"ת תשובה מאהבה (ח"א סי' ד) בדעת הרמב"ם, דס"ל לחלק בין נתגעלו הרבה דנפסלו מדאורייתא מ'לְכָבוֹד וּלְתִפְאַרֶת', לבין נתגעלו מעט, שנפסלו מטעם ד'אין עניות במקום עשירות', עיי"ש כל הענין. ובאבן האזל (ביאת מקדש א, יד) ביאר בדעת הרמב"ם, דאף דלכתחלה מצוה בחדשים מקרא ד'לְכָבוֹד וּלְתִפְאַרֶת', מ"מ אינו לעכב, ואין העבודה נפסלת אלא אם הוי דרך בזיון, שהוא ההיפך מ'לְכָבוֹד', והוא במטושטשין או מקורעין דוקא, עיי"ש כל הענין.

⁴ ועוד כתב בתפארת יהונתן (ויקרא כא, יא) ש'עיי"ש משיחה בשמן המשחה נעשה הכהן בריה חדשה. וכן הביא בקה"י (ערך שמן המשחה) בשם ילקו"ש (אינו לפנינו). ובמדרש תלפיות (ענף דוד, קמח ע"א) כתב, שהנמשח בשמן המשחה הזה, גם בפטירתו לא היה ניכר בו סימן מיתה, שלא היה משתנה כלל, והוא כחי השוכב על מטתו ושחטר ממנו רק כח הדיבור, שקדושת השמן עצמה מעשה שמשחו אותו פעל התועלת והמעלה הזו בגופו. לרבי רפאל ברדוגו, מחכמי מרוקו הקדומים.

⁵ וראה עוד בזה"ק (שלח, קעד):. ובנותן טעם לצייר בזה למה שאחז"ל (תנחומא מטות ד), שצוה משה לפנחס, שאן יראו את בלעם עושה כשפים, יראו לו את הציץ והוא יפול, ואכן כך עשו לו ולכל מלכי מדין ומתו, עיי"ש.

העלון מוקדש לישועת והצלחת התורם
החפץ בעילום שמו הטוב יבורך בכל מילי דמיטב.

הרוחניים, וה'חכמי לב' עשו את הבגדים הגשמיים. ועוד סיים וכתב שם, שזהו 'לְכָבוֹד וּלְתִפְאַרֶת', כי אין כבוד ותפארת יותר מזה, שילבש בגדים רוחנים, 'לכבוד' בעולם הזה, 'ולתפארת' בעולם הבא. ובנותן טעם לציין בזה לדברי האלשיך (כז, א), וז"ל: **וְאַתָּה תְּדַבֵּר אֶל כָּל חֲכָמַי לֵב כו',** ועל ידי כן 'לְקַדְּשׁוּ לְכֹהֲנָיו לִי' (שמות כח, ג), שתדבר להם הכוונה הראויה בעשייתם לקדשו בם. וגם אחוותך תסייע, וזהו **וְעִשִׂיתָ בְגָדֵי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אֹחֶיךָ.** וגם מהשפע שלך שתטפל בדבר ימשך שיעשו מה שלא ידעו ולא למדו לעשות מימיהם, כי אם ש'הִם יִקְחוּ אֶת הַהֶזֶק וְאֶת הַתְּכַלְתְּ כו' (כח, ה), כי לא יעשו רק קיחת הדברים, ומאיתו יתברך יעשו בידיהם מאליהם. וכל זה ממך הכל, כי יאצל מן השפע אשר עליך ויושפע בהם.

היאך בגדי כהונה מכפרים, ובפרט הציץ

וְעֵשׂוּ בְגָדֵי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אֹחֶיךָ וּלְבִנָיו לְכֹהֲנָיו לִי (כח, ד). אחז"ל (זבחים פח: ערכין טז. ויק"ר י, ו) 'למה נסמכה פרשת קרבנות לפרשת בגדי כהונה, לומר לך, מה קרבנות מכפרין, אף בגדי כהונה מכפרין'. ועוד דרשו (יומא עב). על הפסוק (שמות לה, יט) **אֶת בְּגָדֵי הַשְּׂרָד לְשָׂרֵת בְּקָדָשׁ,** 'אלמלא בגדי כהונה, לא נשתייר משונאיהן של ישראל שריד ופליט'. ואיתא בתוס'^(סנהדרין ז:) שהיו מכפרים כשעשו ישראל תשובה, ואיתא בזוה"ק (ז"ח שה"ש, פב.),

ה' מְלַךְ: גְּאוּת לָבִשׁ (תהלים צג, א)

מתוך שיעור ה' תרומה תשע"ב ערוך ע"פ המאמר בדברי שלמה פרשת תרומה

אור שניתן לו מהעליונים, אבל עדיין היה ערום מלבוש שיבוא לו על ידי הכנעה וענוה, ועל כן כפי מדרגתו של אדה"ר לא ראה את עצמו חלק מהתורה ושהכל תלוי בו, כלומר שלא היה משיג בדתו בברור שעל ידי מעשיו יכול להחשיך את העולם כולו ולגרום מיתה לדורות.

על ידי הגאווה שאינו 'חי' את התורה יוצר בליבו שורש המביאו לידי עברה

וכשאין לאדם לבוש זה שהוא הכנעה, בא לידי גאות, ואף בעסק התורה יכול לבוא לידי גאות, שלוקח התורה כחכמה חיצונה, ואינו מביאה לידי מעשה במדרגתו, ובזה נעשה שורש לכל חטא שיחטא האדם, וכן עי"ז נעשה שורש לחטא אדה"ר, וכן אמרו בזוהר (בראשית נב:)'כיון דאסגי תיאובתא למינדע ולנחתא לתתא, איתמשן אבתרייהו עד דאיתפרש מאילנא דחיי', כלומר, שכיון שהתגברה תאוותו לידע ולראות בחכמה תחתונה שהיא כחכמה חיצונית, בזה נפרד מתורת ועץ החיים ואינו רואה את חייו כחלק מהתורה, ועי"ז בא לידי חטא, כי לא נודע לו שכל התורה קשורה ותלויה במעשיו כמו הלבוש הדבוק בבשר.

והוא כלל, שעל ידי הגאווה יוצר בליבו שורש פורה לבוא לידי חטא, לכך נחשב כאילו בא על העריות כולם וכאילו עבד עבודה זרה (סוטה ד:). כי כאשר מתגאה ואינו שב ונכנע ומתבטל לפניו יתברך להיות כאין ולשוב אל ה', הרי שיבוא לידי חטא במחשבה דיבור או מעשה ח"ו. ועל כן צריך האדם להתפלל כל ימיו להנצל מיצר הרע, כלומר משורש החטא שמתחיל להתהוות כבר בשעה שנתגאה, ועי"י התפילה נכנע ומתקן

שכל עזי מצח שהיו בישראל, כאשר היו מסתכלים באותיות שם הקודש שבציץ נזר הקודש, היו משברים ליבם, ומסתכלים במעשיהם. כי כל אשר היה רואה את אותיות שם ה' בולטות בציץ, היו פניו נופלים מאימת אדונו, ונשבר ליבו לפני ה'. ועוד איתא בזוה"ק (ויקהל, יז:)‏ שכאשר היה אדם מסתכל בציץ, היו אותיות שם ה' החקוקות בציץ מאירים בפניו לשעה קלה, והיה הכהן רואה זאת, וכאשר היה רואה אז שפני אותו אדם מאירים, ידע שהוא רציו לפני הבורא, עי"ש .

כל ישראל כהנים, והכה"ג שליח כולם כאילו הם הקריבו כל הקרבנות עם בגדי

כהונה גדולה

וְלַקְחַתְּ אֶת שְׁתֵּי אֲבְנֵי שֹהֵם וּפְתַחְתָּ עֲלֵיהֶם שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (כח, ט). איתא באגדת בראשית (פרק פ) בזה"ל: אמר רבי אחא, למה נקרא שמותן של שבטים על האבנים, אלא מפני שכולן נקראו כהנים בסיני, שנאמר (שמות יט. ו) **וְאַתֶּם תְּהִיוּ לִי מִמְּלַכְת פְּהֻנִים,** אמר הקב"ה, אפשר שיהיו כולן מקריבין על גבי המזבח? אלא יהיו כולם כתובים שמותם על לבו של כהן גדול, כשיהא כהן גדול נכנס להקריב לפני ולפנים, כל אחד ואחד מהן כאילו כהן גדול לפני לבוש בגדי כהונה.

על ידי הגאות באו לידי חטא העגל ובזיון ועל ידי הלבושי כהונה ניתן להם לבוש

וכך היה גם השורש לחטא העגל כמו שרמזו חז"ל על הפסוק (שמות כד, יא) **וַיַּחַזְזוּ אֶת הָאֱלֹהִים, וַיֹּאכְלוּ וַיְשִׂתּוּ,** שהיו גסים בשכינה ולא הסתירו פניהם (ויק"ר כ, י), בחושבם (שה"ש ז, ו) **מְלַךְ אֶסּוּר בְּרַהֲטִים'** (תיקו"ז ת' ו, כא: תניא ח"א, מה). ובכך התגברו הלבושים וההסתרה על אותיות התורה הקדושה, עד שנשתברו הלוחות, כי לא היה נגלה אצלם לבוש התורה מתוך הכנעה, ולא היו יודעים עד כמה כל גילוי התורה וכל העולמות תלויים בכל אחד ואחד מישראל, ומתוך כך באו לחטא העגל. ועי"ז הוסרו מהם כל לבושי הקדושה שזכו במתן תורה, שהם לבושים עם שמות קודש (זוהר בראשית נב:)'כמ"ש (שמות לג, ו) **וַיַּתְנַצְּלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדִיָּם מִהָר חוֹרֵב.** ואחר שראו ישראל מה זכו להשיג בלוחות ראשונות, ונוכחו מגודל מעלת נשמתם, ואיך נפלו והתרחקו מאד משרשם וקדושתם, נתביישו בחטאם, ונכנעו מאוד, כי ראו כמה שפלים יכולים להיות מעשי האדם כאשר לבו גס בשכינה, ונצרכו תיכף ללבוש כדי לכסות על בושתם, ועי"כ אמר הקב"ה למשה (שמות כח, ב) **וְעִשִׂיתָ בְגָדֵי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אֹחֶיךָ, לְכָבוֹד וּלְתִפְאַרֶת,** שע"י לבוש אהרון יצאו מהבזיון ויחזרו לכבוד ותפארת²

כשמקבל הבזיון באהבה הוא כנגד 'מגילת אסתר' שהוא גילוי מהשי"ת ללא לבוש והסתרה

והוא סוד הארת פורים, כי מה שזוכה האדם יותר ללבוש הכנעה וענוה (כמ"ש ומלבשתו ענוה), כך זוכה לגילוי בתורה גדול יותר, ועל ידי זה יכול לעמוד במחיצת השכינה, כי כשאין האדם נכנע, הרי הוא כרוצה לבוא לפני המלך בלא לבושים, והוא גסות הרוח, לכך גם הקב"ה נסתר ממנו ומתלבש בלבושי הסתרה, עד שאין האדם רואה ומרגיש אותו יתברך שהוא כנגד 'אסתר', אבל המקבל בזיון באופן שמביאו להכנעה, ויודע את מקומו באמת, בזה לובש מלכות, כי יכול על ידו לשהות במחיצת המלך. ועל כן גם המלך יוצא ומתגלה אליו בלא לבושים רבים, אלא כפי שהוא בארמונו, והוא 'מגילת אסתר', סוד הארת יסוד דאבא, שהוא התגלות התורה למדרגתו של האדם שרואה כיצד גם הוא חלק מהתורה.

לרפואה ישועה והצלחה בכל הענינים עמוס דב בן רות, אריאל דוד בן אור, אהרן בן מרים, וכן לזיווג הגון: דניאל בן סוזן, ראובן יוסף בן זויה.

כל הארת פורים ולבושי המלכות הם מכח זכות רחל אימנו ובניה שהיו בעלי בזיונות

וכל הארת פורים היא מכח זכות רחל אימנו, כי כל מעלת רחל הייתה מחמת הבזיון שקבלה על עצמה³, וכך המשיכה גם בזרעה את ההכנעה והבזיונות, כפי שיוסף סבל כל הבזיון מאחיו, שלקחו את לבושו, גם אשת פוטיפר לקחה את בגדיו, והתבזה בפי כל, ועל ידי זה זכה ללבוש מלכות, וכן בנימין התבזה מאחיו וזכה לחמש חליפות שמלות.

לכן שאול שהיה מזרע רחל ובנימין זכה ללבוש מלכות, ומאחר שיהיה אצל שאול שפלות גדול ביותר, שנאמר עליו אחר שהוכתר למלך "ובני בליעל אמרו מה יושיענו זה ויבזהו ולא הביאו לו מנחה ויהי כמחריש" (שמואל א - ג, כז), לכך היה בסכנה יותר מצד עמלק, כי כפי שנכנע ומבטל עצמו יותר, הוא סכנה אם יקבל בזיונו באהבה או יפול בדעתו, שהוא שעת הדין וענין תענית אסתר כנ"ל, ולזה צריך יותר את ענין מחיית עמלק, ובזה היה פגם כפי מעלת השפלות של שאול המלך, ולכך מרדכי שהוא מזרע שאול עבר בזיון גדול שנלקחה ממנו אסתר, והוא הכניע וביטל עצמו - זכה ללבוש מלכות תכלת וחור וכו' כנגד חמש חליפות שניתנו לבנימין, וזכה להכניע את עמלק, וגילה את מגילת אסתר שהיא גילוי התורה שבעל פה⁴, והמשיך את בנין בית המקדש, שהוא יחוד יעקב ורחל, שילבישנה הקב"ה לעתיד כמ"ש "ותעדי זהב וכסף ומלבושך שש ומשי ורקמה וגו' (יחזקאל טז, ג), שהם חמשה לבושים כנ"ל.

כפי מדרגת ההכנעה של האדם כך יהיה עסק תורתו במתיקות ולא במרירות

וכך בכל מדרגה ומדרגה שאדם עולה, צריך הוא להשיג קודם לזה הכנעה גדולה יותר, וכפי גודל השראת השכינה בזו המדרגה, כך צריך שיכניע עצמו יותר, ויהיה כאין גמור בעיני עצמו, כי אף שחפץ השי"ת לקרב את האדם מאוד ולגלות לו כל גנזי עלמא, צריך לקיים **וַיִּסְתַּר מִשֵׁה פָּנָיו, כִּי יֵרָא מַהְבִּיט אֶל הָאֱלֹהִים,** שהוא התחדשות בענוה וההכנעה, ועי"ז זוכה להתגלות התורה, שכולה שמות הקודש, שהם לבושים אליו וקבוץ שמות חכמים, ובהעדרם אין לו משייה והגנה. לכך כשיש לאדם נגע צרעת, שהוא פגם בלבושים, צריך לילך אל הכהן, שהוא בסוד שלמות הלבושים, ועי"י הכהן נתקן ונתחדש

אחד כדרגתו⁵. כי שמות הקודש הם בגילוי אחד ובהסתר מאידך, כהמלבוש שהוא גילוי וצמצום, שמצד אחד על ידו נעשה גילוי, ומאידך הוא מסתיר את המתגלה, והוא סוד תורה שבעל פה, שמצד אחד היא פירוש והתגלות התורה, ומאידך היא נסתרת וגְּעֵל פה.

וגילוי אור התורה הוא, שרואה האדם שגם הוא חלק מהתורה, כהדיון קמצא דלבושא מיניה וביה [=כמו 'קמצא' (מין שרץ) שלבושו צומח מגופו] (מדרש לקח טוב בראשית), שכל מציאותו ועבודתו הם חלק מהתורה, ועי"ז זוכה להבין את התורה, כלומר שיכול לחבר את אותיות התורה ולדמות מלתא למלתא, שהוא אריגת התורה וגילוי תורה שבעל פה. ובמדרגה זו מרגיש האדם את מתיקות ואור נעימות קדושת התורה, שהוא מים מתיקין, כי מתקיים בו הכתוב **עוֹ וְהִדָּר לְבוּשָׁה וּתְשֻׁחַק לְיוֹם אֲחֵרוֹן**' (משלי לא, כה), שבוטח ליבו בקב"ה. משא"כ כשאין הלבושים שלימים, הוא מים מרירין, שבא ללימוד בתלונה וטרוניא על עתידו בתורה⁷, והוא מפני שאינו מכניע עצמו, ואינו מקבל את בזיונו באהבה על רְחוּקוּ מִדַּיעַת וקדושת התורה.

כשאדם מתגאה וחוטא מחליש את לבושיו, אבל כשדובר על תלמיד חכם מאבד לגמרי את לבושו

וכול שזוכה יותר ללמוד לשם שמים, ומְרִים יותר את קרן התורה, כך צריך שיכניע עצמו יותר ויותר, ולא יחזיק טובה לעצמו. כי הנה מרים שטרחה במסירות נפש על משה רבנו, כמ"ש (שמות ב, ז) **וַתִּתְצַב אֶחָתוּ מִרְחַק,** נצרכה יותר להכניע עצמה בפני דעתו של משה, וכשדברה במשה לקתה בצרעת (במדבר יב, י), כי איבדה בכך את הלבושים, שאז התורה היא מים מרירין. ולכך השיבה הקב"ה (במדבר יב, ג) **וְהָאִישׁ עֲנֵן מְאֹד**⁸ וגו⁸, לאמר שעל ידי הענוה היה משה שלם בלבושויו, כי השיל הלבוש ממשכא דחויא לגמרי, וזכה להתגלות התורה בשלמות.

כי כשאדם חוטא ומתגאה, הוא פגם היסוד, ומחליש בזה את לבושו⁹, אבל כשדובר על צדיק ותלמיד חכם, בזה מאבד הוא לגמרי את לבושו, כי מכחיש בכך את כל מהות לבושי הקדושה שהם דוקא מכח חכמים, ובהעדרם אין לו משייה והגנה. לכך כשיש לאדם נגע צרעת, שהוא פגם בלבושים, צריך לילך אל הכהן, שהוא בסוד שלמות הלבושים, ועי"י הכהן נתקן ונתחדש

^[1] וכן הוא בפרטיות שאין האדם בא לידי חטא אלא מאחר שהוא מהלך בגובה ליבו ואינו נכנע מפניו יתברך, אמנם כאשר הוא רואה מה שנגרם בחטאו עי"י גאוותו, הוא נוכח בעוצם פחיתותו כמה הוא יכול להתהפך ולמרוד בה' ב"ה, ועי"ז יכול להשיג מדרגה של הכנעה גדולה יותר ממה שאחז בדעתו קודם שירד כ33לחטא, ושפלות והכנעה זו היא כלי ללבוש לאור השכינה, שע"י לבוש זה יוכל להיות במחיצתה, ולעלות במדרגה. אמנם אין זאת אלא כאשר יתבונן ויסכים בדעתו את מדרגתו הנמוכה, על אף שהוא בזיון נורא בעיניו, שאינו בעל מדרגה כלל וכו'.

^[2] שגילתה לאחותה את הסימנים וקבלה בזיונה ושתקה, וגם אח"כ כשלאה טענה לה "הגם אישי לקחת ולקחת גם את דודאי בני", נשארה במידת השפלות מאוד, ולא השיבתה שהיפך הוא, אלא שתקה וקבלה בזיונה, ולא עוד אלא שחזרה וויתרה על מקומה ללאה, וכך עד היום היא בבזיון, שאין יחודה שלם כלל ל3כשעוסק האדם בתורה בלילה, שהוא התגלות התורה, תומך כביכול ומסייע לרחל לקרב אצל יעקב וממעט בבזיונה.

^[3] שהוא הארת יסוד דאבא שהוא כנגד משה רבנו, כי מרדכי מלמטה ומשה מלמעלה (אסתר ר פ"ז).

^[4] ואצל הצדיקים, עצם מה שהורידו את נשמתם לעולם הזה הוא בזיון , וכשמקבלים זאת באהבה ונכנעים לרצונו יתברך, משיגים לבושים לעמוד במחיצת השכינה.

^[5] וגילוי שמות הקודש אצל הצדיקים הוא, שהם רואים את הנהגתו יתברך בגילוי, כפי מדרגת אותו שם הקודש הנגלה אליהם.

^[6] וההפרש בין לימוד התורה כשאינו שלם בלבושויו, לכאשר נתקן בלבושויו, הוא כמו הפרש הלימוד בין ימי החול לשבת קודש. כי ה'לבושי עור' הם ענין לבושי החול, וה'לבושי אור' הם ענין מלבושי שבת, כי השבת היא ההתעלות מבזיון החטא והמשכת לבושים חדשים . ולכך אחר שחטא אדה"ר, תיכף באה שבת והגנה עליו, ואמר (תהלים צב-צג) 'מְזַמֵּר שִׁיר לְיוֹם הַשִּׁבְתָּ וְגו' ה' מְלַךְ גְּאוּת לָבִשׁ'.

^[7] כי כאמור לעיל, אין אדם בא לידי חטא אא"כ התגאה, לכך אצל משה כל פרישותו הייתה מכח ענותנותו, ולכן כשדיברה מרים בפרישותו של משה, השיב לה הקב"ה שהיא מדרגתו האמיתית מאחר שעניו הוא מכל האדם. אבל נדב באהבה לו נשאול הייתה שמרמז על הפרישות הגמור, ובפנימיות הוא היה כנגד דעתו של משה רבנו

^[8] יעקב אבינו ומשה הם שזכו לתקן לגמרי כפי מדרגתו קודם החטא שהם לבושי אור.

לבוש האדם, ובה מוציאו מנגע לעונג, ממרירות
לשמחה ועונג בעסק התורה.

לבושי הכהן היו מתקנים את ענין הלבושים לכלל ישראל

כי לבושי הכהן הם כנגד כל ישראל כמובא בגמ'
זבחים, אפוד מכפר על ע"ז שהוא כנגד הבזיון
במעשה העגל, הכתונת מכפרת על שפיכות
דמים כמ"ש "ויטבילו את הכתונת בדם", שהוא
כנגד הבזיון של רחל במכירת יוסף, ומכנסים על
גילוי עריות המחליש את הלבושים כנ"ל, ומעיל
מכפר על לשון הרע ובזיון חכמים, אשר גורם
לסלק מהאדם את הלבושים, מצנפת וציץ על
גסות הרוח ועזות פנים, מה שבא בפני המלך
בלא לבוש, וחושן משפט מכפר על קלקול הדין
שאינו מקבל בזיונו באהבה, כי בזיון הוא שעת
הדין כנ"ל, אבנט על הרהור הלב שהוא כפרה על
כל המים מריין שהוא לימוד התורה בטרונאי
כנ"ל¹⁰ והם כולם לבושים עליונים, שעל ידם
נתקן ענין המלבוש, שלא יהיה פגם בלבוש של
ישראל שעל ידו יכולים להיות במחיצת השכינה.
כי כל אחד מזרע ישראל מלא באוצרות גנוזים
ומטמוניות, שהם רצונותיו להיות שלם לפניו
יתברך, וכאשר תנוודע לו עוצם רחוקו משורש
קדושתו והמקום בו הוא מונח, ומקבל הבזיון
באהבה ונכנע כראוי לפניו יתברך, צריך הוא
תיכף ללבוש כדי לכסות על בושתו, וצריך לבוא
אל הכהן, היינו החכמים המטהרים את האדם.
כי החכם שלם בלבושי הקדושה, ויש לו יכולת
וכח ליתן לאדם ממלבושיו שלו לבוש קדושה,
שהוא לבוש מלכות, שיוכל לעמוד במחיצת
השכינה.

כי אם ירצה האדם לבדו לתקן את בזיונו ולמצוא
לו לבוש, יצטרך שנים רבות רק ללמוד מהו ענין
הרהור, ומה ענין תיקונו וכיצד ניתן לתקנו,
ואח"כ הוא עבודה של שנים רבות נוספות
עד שיתקן בפועל את הרהור אחד נגד ה' ב"ה.
ובאמת אין האדם מבין בנשמות, ואינו מבין
בניצוצות קודש ותקונו, לכך צריך לבוא אל
הכהנים והחכמים, שהשיגו הלבושים על ידי
שקבלו הבזיון באהבה, כמ"ש (ויקרא י ג) 'וַיִּדְם
אֶהְרֹן, וכשיכניע עצמו ע"י הבזיון, יוכל להתכלל
בלבושיהם, שהם כל הבגדי כהונה המכפרים,
כי הכהן הגדול בכוחו לכלול בלבושיו כל אחד
מישראל¹¹

כשיתוקן ענין הלבוש יתלבש בו משיח לנקום ולבטל הס"א

וכלליות הלבושים של ישראל הוא לבושו של
משיח, שמצפה להתלבש בלבוש דקדושה,
לנקום ולבטל הס"א מן העולם, ועד אז כביכול
יש חסרון בלבושו. לכך אמרו חז"ל (סנהדרין
צח. ובהגהת הגר"א) שיושב בשער רומי ונגוע
בתחלואים, שהוא בזיון ופגם בלבוש. וכשיתוקן
הלבוש יתלבש בו משיח לנקום את נקמת אומות
העולם, שהוא הלבוש העשוי מכל הבזיונות
שנעשו לישראל מעולם, שעל זה נאמר (ישעיה סג,
ב) 'מִדּוֹעַ אָדָם לְלִבְנֶשֶׁךְ'. כי הבזיון הוא שפיכות
דמים, לכך הוא לבוש של דין. ולעם ישראל יהיה
זה לבוש אור, שיהיה להם התגלות התורה, אבל
לאומות העולם יהיה לבוש זה כאש¹², שיפול
עליהם פחד ואימה, שהוא ענין שמשון משיח,
שהוא כנגד האש והשמם. כי שמשון בא מדן,
שהוא מקום הבזיון והדין אם יזכה ליכנס תחת
כנפי השכינה. ובה נעשה התגלות התורה,
ונהפך עסק התורה ממר למתוק. כי בתחילה הוא
בסוד 'חִידָה נְלֻשְׁתַּת יָמִים' (שופטים יד, ד), שהוא
התקדשות בשלש ימי הגבלה, שהוא מידת
הדין והצמצום, אם יזכה לקבל הבזיון באהבה
ויזכה להתגלות התורה אם לא. וכשזוכה לקבל
הבזיון וההכנעה, נעשה לבושי אור, ומתהפך
המר למתוק, שהוא מתיקות התורה, ונעשה
כלבושי אש להכניע ולשומרו מהס"א, כפי
שהיו הופכים הבגדי כהונה לפתילות ואש.

כי כל גילוי התורה שזוכה אדם ע"י שמתבזה
ונכנע לפני השי"ת, ומגלה כיצד גם הוא חלק
בתורה והיהדות, הוא ענין אורו של משיח ובנית
בית המקדש. לכך זכה בנימין ע"י שנתבזה לבית
המקדש (דברים לג, יב) כמ"ש 'בֵּין פְּתָפְיו שְׂכָךְ', כי
התבזה ע"י האחים שהכוחו במקום הכתפיים,
שהוא ענין שבת קודש. כי ע"י הבזיון של הנשמה
בימי החול, והכנעתה לפני ה' ב"ה שכך הוא רצונו
יתברך, זוכה הנשמה למנוחת יום השבת. ולכך
קודם שזוכה ללבושי אור, שהוא יום שבת, צריך
שילבש את בגדי השבת

לכך כדי שתהיה השראת השכינה בקביעות, ציוה
הקב"ה שיהיה תיקון תמידי בענין הלבוש, ויהיה
מקום לשכינה במדרגה של 'בית' ובאופן של קבע.
כי ע"י שלמות ה'לבוש', שהוא מקיף הפנימי,

שמשמעותו גילוי אלהות בד' אמותיו, אפשר
לזכות ל'בית' שהוא מקיף החיצוני, שמשמעותו
גילוי אלהות לכל הנבראים. והלבושים השלמים
של הכהן הגדול מכינים את הכלי להשראת
השכינה במדרגה של 'בית', שהוא המקיף
החיצוני, וגילוי אלהות לכל הנבראים, כמ"ש ה'
מִלְךְ גָּאוֹת לְבָשׁ, בגימטריא 'בגדי קודש', שהם
(ישעיה סא, י) 'בְּגָדֵי יִשְׁעַ', 'ישע' בגימטריא ש"פ,
שהם צינורות השפע לגילוי התורה כידוע.

והוא כפי שאמר רבי שמעון בזהר ויחי (ר"ח):
על הפסוק (משלי לא, כא) 'כִּי כָל בְּיָתָה לְבָשׁ
שָׁנִים', שהם שניים שניים, מילה ופריעה, ציצית
ותפילין, מזוזה ונר חנוכה. כי כשאדם נמצא
במיצר ובקטנות הדעת, צריך הוא לשמור על
לבושיו שלא יחלשו, והוא ע"י שישמור את
עצמו בקדושה ויהיה 'סור מרע', ויתפלל להנצל
מיצר הרע, שזהו ענין מילה ופריעה. וכשבא
למוחין גדולים ירבה בעשיה טובה, שהוא כנגד
ציצית ותפילין. ולאחר שיהיה גילוי אלהות ע"י
הלבושים בד' אמותיו, צריך לזכות להמשיך
השראת השכינה במדרגה של 'בית', שהוא גילוי
אלהות לכל הנבראים בריש גלי, ש'בית' הוא
כנגד המזוזה, ו'נר חנוכה' הוא כנגד אור התגלות
התורה שתאיר לרבים.

כי צריך לזכות להשראת השכינה במדרגה של
'בית', שע"י יהיו בטלים כל המזיקים וכל הצער
מהבריות. כי קודם שזוכים להשראת השכינה,
הכל לבושים בלבושים חיצוניים, שהם לבושי
עור, שרוצים שיכבדו אותם, והם המזיקים
והמצערים לאדם, מחמת שרוצה בכבוד עצמו
ואין רואה את כבודו יתברך. אבל ע"י שיש
השראת השכינה במדרגה של 'בית', מתבטלים
כל החיצונים והלבושים של שקר, והבריות בושות
לקחת הכבוד לעצמם, ולכך גם הלבושים דס"א
בטלים, וכפי שאמר רבי יוחנן (שוחר טוב ז"א) שעד
שלא קם המשכן היו מזיקים הולכים ומתלבשים
בבני אדם, ומיזם שהוקם, נתבטלו מן העולם. ועל
זה אנחנו מתפללים 'תשכון בתוך ירושלים עירך
כאשר דברת', שהוא השראת השכינה במדרגה
שיהיה גילוי אלהות לכל הנבראים, ולא רק לאדם
אחד, והיו הלבושים של כל ישראל בשלימות,
שע"י יהיה לבושו של משיח שלם, ותהיה
התגלות השכינה במדרגה של קבע, במהרה
בימינו אמן.

(ששורש הפרישות הוא בענוה והיא זו הגורמת לפרישות) שבוה רמזו חז"ל שהורו בפני רבם, אלא שהם אחזו שהגיעו לביטול הגמור שהוא כנגד הארת פורים ונרמז במה
שאמרו חז"ל בענין היין, אבל באמת משה הוא שזכה ללבוש הענוה האמיתית שהוא הביטול הגמור, ועל כן בו נרמז סוד הארת יסוד דאבא המתגלה בפורים, שהוא בלא
לבוש, כי על ידי לבוש הענוה זוכה לראות המלך בארמונו ולהלכלל בלבושו, לכך נדב ואביהו נשאר בלבושם, אבל אליהו שתיקן ענין נדב ואביהו נתעלה עם הלבושים כי
השיג בדעת משה רבנו שגם בו נאמר "מה לך פה אליהו" כפי שאמר הקב"ה למשה "ואתה פה עמוד עמדי" היינו שהענוה קדמה לפרישות.

⁹ ועל כן מברכים י"ח ברכות השחר, כנגד ח"י חוליות שבשדרה, והוא תיקון היסוד, שמתקן בזה ענין הלבושים.

¹⁰ כי במלבוש, האבנט הוא במקום החילוק בין אותיות פנים, שהם המתיקות בתורה, לבין אותיות האחור, שהם ההסתר בתורה.

¹¹ ולכך החושן הוא ראש הבגדים, כמ"ש (שמות כח, ד) 'וְאֵלֶּה הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה חֹשֶׁן וְאַפֹּדִי וְגו' (כלי יקר שם), כי הם לבושי אור, הנמשך מהם לבושים של תקוה לכל
איש ישראל הנמצא על החושן.

¹² והוא משורש סוד חיה ויחידה, כי ע"י תורה תפילה ומעש"ט משיג את הנפש רוח נשמה, אבל ע"י הבזיונות שמכניע את עצמו לגמרי, משלים בזה את לבושו של משיח,
שהוא התגלות התורה, ולאומות העולם הוא נגלה כאש.

בשורה משמחת

לבקשת רבים ניתן לשמוע בקו 'שיעורי הינוקא'

עובדות והנהגות מחיינו, אורחותיו של הגאון הינוקא מו"ר שליט"א בשלוחה 4

מאת הגאון הרב יחזקאל משה שליט"א ות"ח נוספים. וכן בשלוחת המאזינים שלוחה 6.

כמו"כ ניתן להאזין לשיעורים האחרונים ומאמר יומי.

מספר הקו 02-5-306-506

האזינו ותחי נפשכם

הגליון יוצא כעת בכמות מצומצמת

המעוניינים לקחת חלק

בזיכוי הרבים יפנו במייל או בטלפון

וכן ניתן לתרום לאחזקת העלון

במספר הטלפון: 03-763-0585

שלוחה 1-2-7426

יש לציין את שם ההקדשה